

कुष्ठरोग निवारणासाठी सन २०२५-२०२६ या
वित्तीय वर्षात पुनर्वसन तत्त्वावर स्वयंसेवी संस्थांना
सहायक अनुदान वितरित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: कुनिका-१२२५/प्र.क्र. ४७/संसआ-२
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार, १० वा मजला
मंत्रालय, मुंबई-४०० ००१
दिनांक: ०६ ऑगस्ट, २०२५

वाचा -:

- १) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: कुनिका २०११/प्र.क्र.३२१/
आरोग्य-५, दि.२१ मार्च, २०१२
- २) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: कुनिका १२२४/प्र.क्र.९८/ आरोग्य-५,
दि. २२ जानेवारी, २०२५
- ३) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि. ०७ एप्रिल, २०२५
- ४) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग व क्षयरोग), पुणे-६ यांचे पत्र जा.क्र.ससंआसे/कुष्ठवक्षय
/अनुदानशाखा/पुनर्वसन/प्रलंबितप्रस्ताव/न.क्र.१००/७३८१-८३/२५, दि.०९ जून, २०२५.

प्रस्तावना -:

उपरोक्त संदर्भ क्र.१ येथील दि.२१ मार्च, २०१२ च्या शासन निर्णयानुसार पुनर्वसन तत्त्वावरील
कुष्ठरुग्णांसाठी पुनर्वसन तत्त्वावर कार्य करणाऱ्या खाजगी स्वयंसेवी संस्थांना दरमहा प्रतीरुग्ण रु.२,०००/-
याप्रमाणे सहायक अनुदान अनुज्ञेय आहे. याकरिता संदर्भ क्र.४ येथील सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग व
क्षयरोग), पुणे-६ यांच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने नियोजन व वित्त विभागाने निधी वितरणास दिलेल्या मंजूरीच्या
अनुषंगाने, सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षातील तरतूदीमधील रु.७७,३३,२०८/- (रु.सत्त्याहत्तर लक्ष तेहतीस हजार
दोनशे आठ रुपये फक्त) इतके सहायक अनुदान पुनर्वसन तत्त्वावरील १० स्वयंसेवी संस्थांना वितरीत करण्याची
बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-:

कुष्ठरुग्णांसाठी पुनर्वसन तत्त्वावर काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थाना सहायक अनुदाने देण्यासाठी सन
२०२५-२६ या वर्षाकरिता “लेखाशिर्ष २२१० ०७४५, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” या उद्दिष्टाखाली
रु.४.५० कोटी इतकी अर्थसंकल्पिय तरतूद करण्यात आली आहे. सदर मंजूर अनुदानातून खालील तक्त्यात
दर्शविल्याप्रमाणे कुष्ठरुग्णांसाठी पुनर्वसन तत्त्वावर काम करणाऱ्या १० स्वयंसेवी संस्थाना रु.७७,३३,२०८/-
(रु.सत्त्याहत्तर लक्ष तेहतीस हजार दोनशे आठ रुपये फक्त) इतक्या सहायक अनुदानाच्या वितरणास संदर्भ क्र.१

येथील दि.२१ मार्च, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयातील अटीच्या पुर्ततेच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्वयंसेवी संस्थेचे नाव	कालावधी	प्रत्यक्ष हजार रुग्ण	देय अनुदान (रु.)
१	कुष्ठरोग निवारण समिती शांतीवन नेरे, जि.रायगड	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	२४०	रु.४,५०,९९०/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	१२०	रु.२,३६,९८७/-
२	सॅनिटोरिअम फॉर लेप्रसी पेशंट, मु.पो. वीर मांडकी, ता.पुरंदर जि.पुणे	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	८५	रु.१,३६,९३२/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	४३	रु.८५,८०२/-
३	आनंदग्राम सोसायटी, डुडुळगाव, आळंदी देवाची, जि.पुणे	जानेवारी २०२४ ते डिसेंबर २०२४	३६	रु.७२,०००/-
४	नवनिर्माण समाज सेवक संघ, धुळे	ऑक्टोबर २०२३ ते डिसेंबर २०२३	१२२	रु.२,४४,०००/-
		जानेवारी २०२४ ते जून २०२४	२६३	रु.५,२६,०००/-
५	कुष्ठरोग पुनर्वसन केंद्र गोरापूर वडाळा मिशन, ता.नेवासा जि.अ.नगर	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	६६	रु.१,३१,८७१/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	३९	रु.७८,०००/-
६	विदर्भ महारोगी सेवा मंडळ, तपोवन, जि.अमरावती	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	७५३	रु.१४,९२,०१९/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	३६३	रु.७,१९,५२५/-
७	महारोगी आश्रम, काशीखेड ता.धामणगांव रेल्वे जि.अमरावती	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	८५	रु.१,६५,८१३/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	४८	रु.९२,८७४/-
८	महारोगी सेवा समिती, दत्तपूर, जि.वर्धा	एप्रिल २०२४ ते सप्टेंबर २०२४	२३८	रु.४,६१,२५३/-
		ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	१२०	रु.२,३१,१४२/-

अ.क्र.	स्वयंसेवी संस्थेचे नाव	कालावधी	प्रत्यक्ष हजर रुग्ण	देय अनुदान (रु.)
९	महारोगी सेवा समिती आनंदवन वरोरा, जि.चंद्रपूर	ऑक्टोबर २०२४ ते डिसेंबर २०२४	१०६४	रु.२१,२८,०००/-
१०	महात्मा गांधी शिक्षण संस्था, चावर्दा ता.मोताळा जि.बुलढाणा	जानेवारी २०२४ ते जून २०२४	२४०	रु.४,८०,०००/-
एकूण			३९२५	रु.७७,३३,२०८/-

२. सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात कुष्ठरुग्णांसाठी पुनर्वसन तत्वावर काम करणाऱ्या १० स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान वितरणाचा प्रस्ताव सादर करताना संदर्भ क्र.३ येथील वित्त विभागाच्या दि.०७ एप्रिल, २०२५ रोजीच्या शासन परिपत्रकासोबतच्या मुद्दा क्र. ९ मधील तपासणी सूचीनुसार क्र.१ ते १० मधील सर्व अटींची पूर्तता केली असल्याचे प्रमाणपत्र सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग व क्षयरोग), पुणे यांनी सादर केले आहे. तसेच, संबंधित संस्थांना यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीची उपयोगिता प्रमाणपत्रे देखील प्रस्तावासोबत सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग व क्षयरोग), पुणे यांनी सादर केली आहेत.

३. सहसंचालक (कुष्ठरोग व क्षयरोग), पुणे यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आले असून, त्यांनी वरील अटी पूर्ण केल्याची खातरजमा करून संबंधित सहायक अनुदान अदा करण्याची कार्यवाही करावी. तसेच, सदर अनुदानाशी संबंधित देयके संबंधित जिल्ह्याच्या अधिदान व लेखा अधिकारी अथवा कोषागार अधिकारी यांच्याकडे सादर करण्यासाठी सहाय्यक संचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग) यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च करू नये व खर्चाचा ताळमेळ घालून अहवाल तसेच उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करावे. त्याचप्रमाणे, कुष्ठरोग्यांसाठी पुनर्वसन तत्वावर कार्य करणाऱ्या १० स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान वितरित करण्याचे प्रयोजन विचारात घेता, सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात लेखाशीर्ष २२१० ०७४५, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर) अंतर्गत रु.७७,३३,२०८/- इतका निधी प्रचलित नियम व विहित कार्यपद्धतीने खर्च करण्यात येईल या अटीच्या अधिन राहून वितरीत करण्यात येत आहे.

४. याबाबतचा खर्च मागणी क्र.आर-१, प्रधानशिर्ष २२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य उपशिर्ष (०१) (१८) कुष्ठरोग मुक्त झालेल्या रोग्यांना पुनर्वसनासाठी अनुदाने, ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१००७४५) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व चालू वित्तीय वर्ष २०२५-२६ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर आदेश नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२४९/का-१४७२, दि.०९.०७.२०२५ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.५४२/२०२५/व्यय-१३, दि.२३.०७.२०२५ अन्वये मिळालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र.२०२५०८०६१२१३२०५०१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विलास बेद्रे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) महालेखापाल, महाराष्ट्र -१ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरीक्षा), मुंबई.
- २) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, आरोग्य भवन मुंबई.
- ३) जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- ४) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- ५) निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- ६) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, आरोग्य भवन, मुंबई/पुणे.
- ७) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (कुष्ठरोग व क्षयरोग), पुणे.
- ८) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (अर्थ व प्रशासन), मुंबई.
- ९) कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, (व्यय.१३) मंत्रालय, मुंबई.
- १०) कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग, (का-१४७२) मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अवर सचिव, (अर्थसंकल्प), सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) निवडनस्ती (आरोग्य-५)